

Marko Kilpi kok ym.

Toimenpidealoite viranomaisten tiedonkulun parantamisesta lasten ja nuorten asioiden hoitamisessa

Eduskunnalle

Lasten ja nuorten oireilu ja siihen puuttuminen on iso ongelmakenttä, johon on tehty ja tehdään paljon erilaisia toimia ja hankkeita, mikä ulospäin saattaa näyttää siltä, että asiat ovat hoidossa. Todellisuudessa näin ei ole. Yhtenä suurena ongelmana on, että lasten ja nuorten palveluiden kokonaisuudesta ei vastaa mikään yksittäinen taho, vaan vastuu jakautuu eri siiloihin ja osa-alueisiin. Tämä on johtanut siihen, että tieto ei kulje viranomaisten välillä, mikä johtaa siihen, että lapsia ja nuori jää helposti väliinpuotoajaksi.

Kun puhutaan viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta, nousevat esiin kysymykset tietosuojasta. Viranomaisten toiminnassa kunnioitetaan yksityisyyden suojaa ja pidetään huolta tietosuojasta, mutta samalla on annettava vastaavalla tavalla arvoa myös muille perusoikeuksille, kuten oikeudelle elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen.

Tietosuojalainsäädäntö muodostaa laajan ja pirstaleisen kokonaisuuden, joka on otettava huomioon vaihdettaessa tietoja viranomaisten välillä. Näiden tietojen luovutusta koskevien artiklojen ja pykälien tulkinnossa voi olla eroja eri viranomaisissa. Esimerkiksi sosiaaliviranomaiselle ei ole lainkaan säädetty oikeutta tai velvollisuutta antaa poliisille sellaista salassa pidettävää tietoa, jonka saanti olisi välttämätöntä turvallisuuden suojaamiseksi.

Tietojen vaihdossa on suuria alueellisia eroja riippuen siitä, minkälainen yhteistyökulttuuri on eri viranomaisten välillä. Tasavertaisuusperiaate ei täten toteudu. On tullut myös ilmi epäselvyyksiä poliisin ja terveydenhuollon välisessä tiedonvaihdossa ja sitä koskevassa lainsäädännössä ja sen tulkinnassa. Tämä tarkoittaa sitä, että lainsäädäntöä tulee edelleen kehittää, koska muuten tämä tilanne ei parane.

Lasten ja nuorten tulevaisuuden kannalta on tärkeitä, että koulun, sosiaali- ja terveysviranomaisten sekä poliisin välillä tulee olla tietojen luovutuksesta selkeät ja riittävät säädökset sekä myös toimivat prosessit. Olisi myös hyvä pohtia, miten laajasti näiden viranomaisten välillä olisi yhteinen, kattava tietosuojajärjestelmä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ja aloittaa tietosuojalainsäädännön uudistamisen joka selkeyttää ja yhdenmukaistaa viranomaisten välisen tietojenvaihdon.

Toimenpidealoite TPA 67/2021 vp

Helsingissä 20.9.2021

Marko Kilpi kok
Jukka Kopra kok
Sinuhe Wallinheimo kok